

ROK DWUDZIESTY TRZECI

ZESZYT PIERWSZY

RUCH PRAWNICZY
EKONOMICZNY
i SOCJOLOGICZNY

ORGAN
UNIwersytetu im. A. Mickiewicza
i Wyższej Szkoły Ekonomicznej
w Poznaniu

KWARTAŁ PIERWSZY

WARSZAWA — POZNAŃ 1961
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktorzy

Alfred Ohanowicz (Redaktor naczelny i redaktor działu prawniczego),
Stanisław Smoliński (Zast. redaktora naczelnego i redaktor działu ekonomicznego),
Stanisław Kowalski (Zast. redaktora naczelnego i redaktor działu socjologicznego),
Adam Łopatka (Sekretarz redakcji), Stanisław Borowski (Zast. sekretarza redakcji)

Członkowie

Włodzimierz Berutowicz, Wiktor Jaśkiewicz, Alfons Klafkowski, Seweryn Kruszczyński,
Władysław Markiewicz, Tadeusz Molenda, Tadeusz Szczurkiewicz,
Stanisław Waszak, Zbigniew Zakrzewski, Marian Zimmermann

Adres Redakcji

Poznań, ul. Czerwonej Armii 90, Coll. Iuridicum UAM
pokój 87, tel. 546—60

Copyright by

Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Warszawa 1961

Printed in Poland

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — ODDZIAŁ W POZNANIU

Zamówienie 15/46. - Nakł. 502+158 egz. — Ark. wyd. 30,75. — Ark. druk. 26,68+10 s. wkł.
Papier ilustracyjny kl. V 70 g. 70x100 cm. - Oddano do składowania 7 I 1961 r.
Podpisano do druku 25 IV 1961 r. — Druk ukończono w kwietniu 1961 r. — E-5
Cena zł 30,—

DRUKARNIA UNIW. im. A. MICKIEWICZA — POZNAN. UL. FREDRY 10

SPIS TREŚCI

I. ARTYKUŁY

St. asystent Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, mgr Teresa Rabska, <i>Dyrektor przedsiębiorstwa państwowego w systemie samorządu robotniczego</i>	1
Prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu dr Jan Zdzitowiecki, <i>System podatkowy</i>	33
Kierownik Wydziału Finansowego DRN Poznań-Jeżyce, dr Marian Małecki, <i>Przebudowa opodatkowania wytwórczości nieuspołecznionej</i>	47
Adiunkt Uniwersytetu Łódzkiego, dr Natalia Gajl, <i>Podstawy prawne i majątkowe działalności przedsiębiorstw znacjonalizowanych we Francji</i>	65
Zast. prof. Uniwersytetu im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, dr Aleksander Kunicki, <i>Dziedziczenie posiadania</i>	87
Adiunkt Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dr Adam Łopatka, <i>Udział Centralnej Rady Związków Zawodowych w tworzeniu prawa</i>	101
St. asystent Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, mgr Witold Dąbrowski, <i>Wykładnia Rady Państwa a zadania prokuratury w zakresie tzw. nadzoru ogólnego</i>	123
Dr Gunnar G. Schram (Islandia), <i>Legalność roszczeń do uprzywilejowanego rybołówstwa poza zasięgiem zwierzchnictwa terytorialnego</i>	139
Doc. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Janusz Wierzbicki, <i>O istocie akumulacji pieniężnej w przedsiębiorstwie</i>	161
St. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Zdzisław Kołaczyk, <i>Wpływ wykorzystania zdolności produkcyjnej na poziom kosztów</i>	175
Zast. prof. Politechniki Szczecińskiej, dr Józef Rutkowski, <i>Rozwój rynku kredytowego w Niemczech Zachodnich</i>	191
St. asystent Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, mgr Zdzisław Krasiński, <i>Struktura dochodów ludności a kształtowanie się popytu konsumpcyjnego</i>	215
Doc. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza i Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, dr Seweryn Kruszczyński, <i>O dynamicznym stosunku nakładów do przychodów z ziemi</i>	233
St. asystent Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu, mgr Klemens Ratajczak, <i>Proces rozdrabniania gospodarstw i jego wpływ na socjalistyczną przebudowę wsi w woj. poznańskim</i>	255

Kierownik Sekcji Socjograficznej Instytutu Zachodniego w Poznaniu, dr Zygmunt Dulczewski, <i>Niektóre aspekty tworzenia się nowego społeczeństwa na Pomorzu Zachodnim</i>	267
Prof. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, dr Stanisław Kowalski, <i>Aspiracje młodzieży na tle stosunku pokoleń</i>	285
St. asystent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku, mgr Bolesław Maroszek, <i>Nasilenie przestępczości młodzieży i dorosłych w latach 1954—1958</i>	303

II. PRZEGLĄD PIŚMIENNICTWA

A. Klafkowski, <i>Umowa poczdamska z dnia 2 VIII 1945 r.</i> , Warszawa 1960, Pax, ss. 630 (rec. Remigiusz Bierzanek)	325
S. Hubert, <i>Poglądy na prawo narodów w Polsce czasów oświecenia</i> , Wrocław 1960, Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich, ss. 295 (rec. Alfons Klafkowski)	328
S. Szer, <i>Własność spółdzielcza</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 218 (rec. Zygmunt K. Nowakowski)	332
W. Ludwiczak, <i>Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia</i> , Wybrane zagadnienia, Warszawa 1960, PWN, ss. 116 (rec. Adam Szpunar)	337
W. Szubert, <i>Układy zbiorowe pracy</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. 331 (rec. Wiktor Jaśkiewicz)	340
W. Zakrzewski, <i>Ustawa i delegacja, ustawodawcza w Anglii</i> , Kraków 1960, ss. 190 (rec. Zygmunt Ziemiński)	344
S. G. Bierzowska, <i>Prokurorski nadzór za zakonnością prawowych aktów organów uprawnienia w SSSR</i> , Moskwa 1959, Gosud. Izdat. Juridycznej Litieratury, ss. 136 (Witold Dąbrowski)	346
J. M. Cotteret, C. Emeri, P. Lalumière, <i>Lois électorales et inégalités de représentation en France 1936—1960</i> , Paryż 1960, Librairie Armand Colin, ss. XXIII, 409, 9 nlb. (rec. Wiesław Skrzydło)	350
J. Schumpeter, <i>Teoria rozwoju gospodarczego</i> , Warszawa 1960, PWN, ss. XLVII, 405 (rec. Jarosław Koczorowski)	353
K. K. Kurihara, <i>The Keynesian Theory of Economic Development</i> , Nowy Jork 1959, ss. 219 (rec. Emilia Denek)	355
R. Mayntz, <i>Die soziale Organisation des Industriebetriebes</i> , Stuttgart 1959, Enke-Verlag, ss. VI, 88 (rec. Witold Pawlikowski)	358
<i>Transport i sownarchozy</i> , pod red. N. A. Gundobina, Moskwa 1959, Gosud. Transport. Żeleznodorożnoje Izdat., ss. 295 (rec. Alfred Kondak)	363
P. Cz. Bachczewancow, <i>Obszcza teoria na socjalistyczeskata szcztowodna otczetnost</i> , Sofia 1958, Nauka i Ikustwo, ss. 378 (rec. Adam Jarzembowski)	366
A. Kwilecki, <i>Rola społeczna nauczyciela na Ziemiach Zachodnich w świetle pamiątek nauczycieli osadników</i> , Poznań 1960, Instytut Zachodni, ss. 124 (rec. Bolesław Maroszek)	367

III. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

<i>Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego</i> (zebrał Witold Świącicki)	371
<i>Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego</i> (zebrał Stefan Kalinowski)	376

IV. SPRAWOZDANIA I KOMUNIKATY

<i>Sesja Naukowa Wydziału Prawa U AM</i> (Włodzimierz Piotrowski, Dionizy Wojtkowiak)	383
<i>Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Poznaniu. W 10-lecie jej reorganizacji</i> (Zbigniew Zakrzewski)	389
<i>Sekcja Socjograficzna Instytutu Zachodniego w Poznaniu</i> (Zygmunt Dulczewski)	395
<i>Sesja Ośrodka Studiów i Badań Akademii Haskiej w 1960 r.</i> (Krzysztof Skubiszewski)	398
<i>Instytut Studiów Europejskich w Turynie</i> (Wojciech Karpiński)	399
<i>Prace badawcze Katedry Socjologii UAM w okręgu przemysłowym Konin-Turek</i> (Stanisław Kowalski)	402
<i>Badania nad społecznymi procesami kształtowania się zakładów przemysłowych w powiecie konińskim</i> (Władysław Markiewicz)	405
<i>Przewód habilitacyjny dra Józefa Zajdy</i> (Włodzimierz Piotrowski)	408
<i>Rozprawa doktorska mgra Tadeusza Wolniaka</i> (Zofia Topolska)	410
<i>Wymiana praktyk studenckich pomiędzy wyższymi szkołami ekonomicznymi Poznania i Pragi</i> (Zdzisław Dąbrowski)	410
<i>Pobyty prof. dra Kazimierza Kolańczyka w NRF i we Francji</i> (K. K.)	411
<i>Pobyty prof. dra Karola Mariana Pospieszalskiego w Szwajcarii, Francji i Wielkiej Brytanii</i> (K. P.)	413

CONTENTS

I. ARTICLES

Mag. Teresa Rabska, Senior Assistant of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Manager of the State-owned Enterprise in the System of Workers' Self-administration</i>	1
Dr. Jan Zdzitowiecki, Professor of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>System of Taxation</i>	33
Dr. Marian Małecki, Director of the Financial Department of the District National Council Poznań-Jeżyce, <i>Rebuilding of Taxation of the Non-Nationalised Production</i>	47
Dr. Natalia Gajl, Adjunct of the University of Łódź, <i>Legal and Financial Foundations of the Activity of Nationalised Enterprises in France</i>	65
Dr. Aleksander Kunicki, Associate Professor of the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, <i>The Inheritance of Possession</i>	87
Dr. Adam Łopatka, Adjunct of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>Participation of the Central Council of Trade Unions in the Creating of Law</i>	101
Mag. Witold Dąbrowski, Senior Assistant of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Interpretation of Law by State Council and the Task of Public Prosecutor in the Field of so-called General Supervision</i>	123
Dr. Gunnar G. Schram (Iceland), <i>The Legality of Claims to Privileged Fishery Rights Outside the Territorial Jurisdiction</i>	139
Dr. Janusz Wierzbicki, Docent of the School of Economics in Poznań, <i>On the Essence of Financial Accumulation in Enterprise</i>	161
Mag. Zdzisław Kołaczyk, Senior Assistant of the School of Economics in Poznań, <i>The Influence of Production Capacity on the Level of Expenses</i>	175
Dr. Józef Rutkowski, Associate Professor of the Engineering School in Szczecin, <i>The Development of the Credit Market in Western Germany</i>	191
Mag. Zdzisław Krasiński, Senior Assistant of the School of Economics in Poznań, <i>The Structure of the Population Income and the Scheme of Consumption Demands</i>	215
Dr. Seweryn Kruszczyński, Docent of the Adam Mickiewicz University and the School of Economics in Poznań, <i>On the Dynamic Relationship between Land Investments and Revenues</i>	233

Mag. Klemens Ratajczak, Senior Assistant of the High School of Agriculture in Poznan, <i>The Dwindling of Farms and its Influence on the Socialistic Rebuilding of Land in the Poznan Voievodship (District)</i>	255
Dr. Zygmunt Dulczewski, Director of the Section of Sociography in the Institute for Western Affairs in Poznań, <i>Some Aspects of the Creation of New Social Community in Western Pomerania</i>	267
Dr. Stanisław Kowalski, Professor of the Adam Mickiewicz University in Poznań, <i>The Aspirations of Youth on the Background of Relations between Generations</i>	285
Mag. Bolesław Maroszek, Senior Assistant of the School of Pedagogy in Gdańsk, <i>The Strength of Criminality of Young and Adults in 1954—1958</i>	303
II. SURVEY OF LITTERATURE	325
III. SURVEY OF JUDICIAL DECISIONS	371
IV. NOTES AND INFORMATION	383

СОДЕРЖАНИЕ

I. СТАТЬИ

Старший ассистент Университета им. А. Мицкевича в Познани, Мгр Тереса Рабска, <i>Директор государственного предприятия при системе рабочего самоуправления</i>	1
Профессор Университета им. А. Мицкевича в Познани, Др Ян Здитовецки, <i>Налоговая система</i>	33
Заведующий Финансового Отдела Р.Н.С. (Районный Народный Совет — ДРН) Познань-Ежице, Др Мариан Малецки, <i>Перестройка налогообложения социалистического производства</i>	47
Адъюнкт Лодзинского Университета, Др Наталия Гайль, <i>Юридические и имущественные основы деятельности национализированных предприятий во Франции</i>	65
Зам. профессора Университета им. М. Кюри-Склодовской в Люблине, Др Александр Кунцки, <i>Наследование имущества</i>	87
Адъюнкт Университета им. А. Мицкевича в Познани, Др Адам Лопатка, <i>Участие Центрального Совета Профессиональных Союзов в законодательстве</i>	101
Старший ассистент Университета им. А. Мицкевича в Познани, Мгр Витолд Домбровски, <i>Интерпретация Государственного Совета и задания прокуратуры в области так называемого общего надзора</i>	123
Др Гуннар Г. Шрам (Исландия), <i>Легальность притязаний на привилегированное рыболовство за пределами территориального суверенитета</i>	139
Доцент Высшей Экономической Школы в Познани, Др Януш Вежбицки, <i>О сущности денежного накопления в предприятии</i>	161
Старший ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, Мгр Здислав Колачик, <i>Влияние использования производственной мощности на уровень издержек</i>	175
Зам. профессора Щецинской Политехники, Др Юзеф Рутковски, <i>Развитие кредитного рынка в западной Германии</i>	191
Старший ассистент Высшей Экономической Школы в Познани, Мгр Здислав Красински, <i>Структура дохода населения и формирование потребительского спроса</i>	215
Доцент Университета им. А. Мицкевича и Высшей Экономической Школы в Познани, Др Северин Крушински, <i>О динамичном соотношении вложений и прибыли с земли</i>	233

Старший ассистент Высшей Сельскохозяйственной Школы в Познани, Мгр Клеменс Ратайчак, <i>Процесс раздробления хозяйств и его влияние на социалистическую перестройку деревни в Познанском воеводстве</i>	255
Заведующий Социографической Секцией Западного Института в Познани, Др Зыгтунт Дульчевски, <i>Некоторые аспекты возникновения новой общественности Западного Поморья</i>	267
Профессор Университета им. А. Мицкевича в Познани, Др Станислав Ковальски, <i>Стремления молодежи на фоне соотношения поколений</i>	285
Старший ассистент Высшей Педагогической Школы в Гданске, Мгр Болеслав Марошек, <i>Увеличение преступности молодежи и взрослых в период 1954—1958 гг.</i>	303
II. ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ	325
III. ОБЗОР СУДЕБНОЙ ПРАКТИКИ	371
IV. ОТЧЕТЫ И СООБЩЕНИЯ	383